

НАША ПОШТА

NAŠA POŠTA

ČASOPIS ZA POŠTO, TELEGRAF, TELEFON IN RADIO

САДРЖАЈ

Савремени закон. — *Državne zgrade za pošte.* — *Personalno pitanje.* — *P. t. udruženje.* —

БЕЛЕШКЕ

Вести из Министарства. — Стране поште. — Међународни чиновнички савез. — Књиге и листови. — Олзиви. — Одговори. — „Наша пошта“ у другој етапи. — † Ђоко Беговић. — Огласи.

Уредници
Д-Р ПЕРО ШОЋ
и
МИЛУТИН ВУЈАДИНОВИЋ

Број 10

Београд, октобар 1930

Год. VII

Претплата: на годину 40 д., на пола године 20 д.
Новац се шаље на чековни рачун број 53.888 код
Поштанске штедионице.

ОД АДМИНИСТРАЦИЈЕ

Моле се претплатници да, ако већ нијесу, одмах пошљу претплату за наредних шест месеци (октобар, новембар, децембар 1930, јануар, фебруар и март 1931).

— — —
Купујемо свеску 1—5 „Наше поште“ по цени од 6 д.
а свеску 8 — из ове године — по цени од 3 д.

— — —
„Наша пошта“ издржава се искључиво од претплате.
Ако је п. т. т. особљу до тога да има свој часопис, нека
одмах пошље претплату за друго полугође.

Све струке без разлике имају своје часописе. Зашто
наша — једна од највећих — да га нема и да буде последња?

Богдановић и Анђус

овлашћени инжињери

Телефон 29-90
Телеграфска адреса: PARIBEL
Beograd

Кнез Михаилова 42
Београд

Генерални заступници за Југославију многобројних
француских фирми електро-машинске и радио струке.

Генерални заступници за Југославију фирме
SOCIÉTÉ FRANÇAISE RADIO - ÉLÉCTRIQUE, PARIS.

Лиферују и инсталирају најмодерније бежичне ста-
нице предајне и пријемне свију снага система S. F. R.

Адреса: „Наша пошта“, Балканска 9 — Београд. Тел. 61-82

НАША ПОШТА — NAŠA POŠTA

ČASOPIS ZA POŠTO, TELEGRAF, TELEFON IN RADIO

Основао 1912 г. Милан Л. Павловић

БРОЈ 10

БЕОГРАД, ОКТОБАР 1930

ГОД. VII

САВРЕМЕНИ ЗАКОН

Питање «савременог» закона о пошти, телеграфу и телефону покретало се деценијама. Све од 1843 год. Састављане су комисије, прављени пројекти. Нема, такође, министра ни начелника који се тим питањем није бавио. Мање или више озбиљно. Пројекти су понекад долазили и до законодавних врата па ту умирали. Тако је било, пре Светског рата, у пређашњим српским краљевинама Србији и Црној Гори. То се понављало и после ослобођења и уједињења. Као ход мртвачког спровода. Управ фаталност.

Држава и народ много су због тога претрпели. Струка и особље у њој поготово. Без савременог закона, нема ни савременог уређења п. т. т. и радио службе. Нема ни ваљаног рекрутовања снага. «Наша пошта», чим се појавила у Паризу, 25 јуна 1912, истицаше ту очевитност:

„Некада смо у нашој јавности констатовали да млади људи нерадо долазе у п. т. школу, бојажљиво кроз њу улазе у нашу струку. Та је бојажљивост тада објашњавана недостатком савременог закона о уређењу струке и о регулисању положаја тих нових људи у струци.

То, што је о тој ствари писано скоро пре десет година, може у многоме важити и данас, јер ни данас немамо нов закон; они што долазе ни данас не знају тачно шта у извесном низу година могу добити. Премда су се прилике од онога времена знатно измениле; и ако се мора признати да су оне данас, уопште узевши, много боље него пре десет година, ипак сваки кандидат за поштанску службу може и данас, као и раније, рачунати само на колебљиво наклоњену срећу, а никако на своје законом зајамчено право“.

У том периоду баш беше израђен нови пројекат п. т. т. закона. Било је предвиђено да ће, «на јесен», бити поднесен Народној скупштини. «Наша пошта» примећиваше, са пуно духовитости: Сви наши пројекти увек задоцне и остају за — на јесен кад су кратки дани!

Члан 27 «Устројенија Пошт. заведенија», од 15 окт. 1843, загарантовао је био «једно надлежатељство под именом Управителство Поштанско, које ће Пошт. заведенијем управљати, и за себе независимо дејствовати». Тако је било у малој Србији од 1843, а данас га нема у великој Југославији.

Рад на пројектима био је што и сипање воде кроз решето. А сами пројекти закона остали су елаборати ad acta. Да се сетимо неких, који заслужују најмање бар за анализе струке. Прошлост нам у томе може пружити и поуке.

Тако, на пр., новопостављени начелник *Радоје П. Радојловић* у начелничкој речи, од 12. VIII. 1902, енергично предвиђаше реформни програм:

Струка наша данас има најбољег изгледа да коракне, не зато што сам ја на врху њеном, него зато што су сви меродавни данашњи фактори пуно вољни да прихвате сваки користан предлог, који испод овог крова буде спремљен и на решење поднет. Струка наша која долази у ред привредних грана, на коју је досад држава доста трошила, треба једном да отпочне, поред узвишеног јој задатка на корист човечанства, давати и обилног вишка прихода. Господи шефовима који су били сретни те их је Отаџбина на страну слала да у туђини виде и проуче светле и мрачне стране п. т. установе, отворено је данас поље да се и они од своје стране Отаџбини одуже.

Дужност и моја и њихова биће да приодемо увести све оне још многобројне видове радња, који су очекивали покретаче, а који ће имену наше Отаџбине признања стећи, трговини и радиности већег полета дати, а државној каси материјалне користи донети. Рекао сам, да ћемо за овакве радове код меродавних фактора потпоре наћи, а посебно, у добру вољу нашег Г. Министра да ће нас озбиљно потпомогнути, нека вам као доказ послужи овај факат. Г. Министар предавајући ми јуче указ о мом наименовању за начелника, овластио ме је да спремим основни закон за нашу целокупну струку, којим законом жели струку напреднијом учинити а државну имовину још боље осигурати, а с друге стране осигурати на праведној основи наше службенике како указне тако и све неказне чији је кадар у *жескињем попуњен, који је до данашњег дана остао неосигуран, па и за саме наше служитеље да се учини нешто, јер служећи поштено дуги низ година у старости они су упућени да просе.*

Радојловић се одмах решио да струци прибави савремени закон. Издао је, по одобрењу министра П. Велимировића, решење, п. т. бр. 30.265 од 22. VIII. 1902, са мотивацијом:

Без сумње је да ово прво „Устројеније“ (Пошт. Заведенија, од 1843) није било довољно ни за оно време, јер одмах треће године (1845) доноси се ново законодавно решење о пошти. У току даљих година, доноси се сва нова и нова решења, уредбе итд. често по 3—4 за годану, док се 1866 није донео закон о поштама, који, са извесним изменама и допунама, и данас важи.

Овај закон могао је, зар, и бити довољан за време када је у живот ступио; али од када је наша Отаџбина постала члан Светског Пошт. Савеза; од када долином плаховите Мораве не одјекују више меки звуци трубе чилог постиљона, већ громогласни писак хучне локомотиве муњевитог воза, — од тада, закон од 1866. није више темељ, на коме би се могла са успехом зидати модерна зграда будућности наше струке. Многе његове одредбе „време“ је давно прегазило, а његове „измене и допуне“ и „укинути“ чланови његови, само су један доказ више његове несавремености још у ранијем добу.

Кад сам ово казао нисам мислио да осудим раније шефове струке за нерад или равнодушност у једној оваквој потреби, што би било узрок да прође толико времена, за које, да је било бољег закона, могло би се много шта у струци доброг учинити, но што нису били довољно енергични да и оно што су били покушавали у томе правцу приведу у дело. Ова маса нестварених „Пројеката закона о п. т. струци“ довољан је доказ њихове активности и енергије у овом питању.

Позван својим положајем и овлашћен од стране Г. Министра грађевина, ја сам тврдо решен, да, уз вашу помоћ, Господо, израдим „Закон о уређењу п. т. струке.“, који би, у главном, садржавао такве одредбе, на основу којих би се оставило право искључиво управи пошта, телеграфа и телефона, да своје струке сама експлоатише онако, како то време и прилике буду захтевале. Детаљније, пак, да се потпуно еманципује од утицаја осталих власти и њиних органа, шта више, да јој све власти земаљске буду на руци у свршавању њених послова; да се једном стане на пут злоупотреби са правом на бесплатну поштарину свакојаким корисним и некорисним па и спорт-

ским установама и корпорацијама; да се приходи стручни увећају; најзад, што је не мање важно по струку саму, да се законом утврде: дужности и права; звања и плате службеника струке; да се ујемчи опстанак и унапређење за добре, савесне и вредне, а казна за неваљале и нееране.

Пошто се овај пројекат има поднети на претрес првом сазиву Народног Представништва то, да би исти могао бити на време готов, —

Наређујем:

да се за израду „Пројекта закона о уређењу п. т. струке“ образује комисија...

Комисија је била састављена; дала је нацрт који је као такав и остао.

Један од значајнијих начелника пошта и телеграфа пређашње краљевине Србије и културна појава, био је несумњиво *Сава Д. Мијалковић*. Упорна је била његова борба да подручна му струка добије савремени закон. Дужност наспрам земље и љубав наспрам струке доводили су га до очајног узвика. У његовом реферату, од 18. XI. 1913 (П. т. весник, 17. I. 1914), налазимо ставове који — иако су остали без резултата, јер се до закона није дошло — остају «J'accuse...». Начелник Мијалковић писао је ресорном министру:

Идући упоредо са напретком културе и она — п. т. установа се развијала од најпримитивнијих облика својих до сувременог савршенства: од вагре, која је паљена по брдима и којом је у палату Атрида јављен пад Троје, до бежичне телеграфије, којом се, благодарећи Херцеговој теорији о вибрацији етра, одржава, данас, наизменична тренутна веза између просвећених европских земаља и њихних удаљених колонија, веза, која се, за лајка, граничи са облицима мистериозне телепатије. Њезина развијеност и њезина разгранатост узима се данас као поуздано мерило културе појединих народа. Она, из дана у дан, постаје све важнијом чињеницом по напредак целокупног човечанства. Она је, одавно, постала насупрот погребом како Државе тако и свакога појединца. Познати штрајкови на Западу и у Америци, којима је особље ове установе дало маха својом незадовољству, због погцењивања важности његовог рада, створили су објективно уверење: да се престанак функције ма које друштвене установе не осећа онако тешко, по културне, економске и хуманитарне прилике, као што је то случај са п. т. установом.

У историји међународног права нема ниједнога тако светлога чина којим су реализоване његове основне одредбе, као што је оснивање двају светских савеза — поштанског и телеграфског. Њихова егзистенција задахнута је пречишћеном хуманитарношћу и космополитизмом, она је — будући узвишена изнад себичних освајачких територијалних интереса — прокламовала једнакост и братство свију савезних земаља.

Познавајући историју ове установе код разних држава, уверен сам да се нећу огрешити о истину ако изјавим: да ни у једној културној земљи ова установа није била тако зле судбине, као што је с њом био случај у Србији, њој је тако мало поклањано пажње, да та пажња стоји у савршено обрнутој размери с значајем њезине улоге. И ако је њојзи у Србији, у самом почетку, дато много важности, тако, да су у п. т. службу примани и добро плаћани лицејци, нико се није забавио питањем: зашто наше поште и телеграфи не одговарају својој задаћи, а најмање наша јавност, која — као јак израз нашега националног темперамента — жучно осуђује последице, не разбирајући за њине узроке.

Нека ми буде допуштено, да, што у краћим потезима, изнесем узроке: зашто је струка, која ми је поверена, не само у застоју него, релативно и у самој декаденцији. Плате п. т. службеника, нарочито почетничке плате,

тако су бедне, да је право чудо, што број дефицитлија и дефрауданата није још већи. Привремени поштар друге класе, преко чијих руку прелазе милиони, награђен је мизерном платом од 60 динара месечно. А он је, апстрахујући његове евентуалне обавезе наспрам породице из које је поникао, прећутним друштвеним уговором, изричним налогом своје вере и пракосмичким законом о одржању феле, позван да још образује и своју породицу. Међутим, Држава, кроз неколико деценија, није сматрала за потребно да заштити овога јадника, да му створи могућност да бар вегетира, и да га не излаже искушењу да упрља руке државном имовином.

За овај застој и декаденцију криве су и политичке прилике у Србији. У струку су на највећи положај примани људи који немају ничега заједничког са њом, људи које, су њихове струке отуђиле од себе као неподобне и неупотребљиве. Све, што у другим струкама није могло проспирити, пребацивано је у п. т. струку, са пуним уверењем, да за њу нису потребне квалификације. Сасвим је појмљиво, да овакови типови не само нису са своје неподобности и непознавања струке, били у стању кренути је унапред, него су је, махом, гурали за низ година уназад. Начелници струке мењани су не само променом режима, него и самом променом дотичнога министра, који би хтео да на том положају има не само човека своје политичке странке, него и „свога“ човека. А излишно је говорити о штетности ових промена, кад се зна да је за корените реформе потребно сређено искуство стечено кроз дуг низ година.

— Свршиће се —

Д-Р П. ШОЋ

DRŽAVNE ZGRADE ZA POŠTE

Pitanje o podizanju državnih zgrada za smeštaj pošta, telegrafa i telefona staro je koliko i p. t. ustanova kod nas. Iako je p. t. uprava oduvek znala, da podizanje državnih zgrada za smeštaj njenih ustanova zahtevaju i neposredni i posredni državni interesi, dakle jednako smanjivanje izdataka za visoke kirije i česte seobe kao i kvalitet p. t. t. službe i zdravlje službenika, — ipak se u ovome pogledu nije moglo ići uporedo sa razvojem p. t. t. saobraćaja, sa potrebama za otvaranjem pošta, telegrafa i telefona. Ni izbliza! Neprekidna borba da se održi mučno izvojevana sloboda i da se ona proširi na još neoslobođene naše zemlje; besprimerno otimanje od ekonomskog gušenja, koje je energično sprovodio moćni sused sa severa, i, najzad, velika oslobodilačka misija — apsorbuju Srbiji sve snage i sva sredstva tako, da se ona morala zadovoljiti i time, da ima uredan p. t. t. saobraćaj, bez obzira na sve žrtve pri tom. U Crnoj Gori, iste prilike kao i u Srbiji, a u našim krajevima s one strane Dunava, Save i Drine vladao je tuđin.

Posle oslobođenja i ujedinjenja urađeno je prilično u ovom pogledu, obzirom na kratkoću vremena i opšte potrebe posle dugog i pustošećeg rata. Podignuto je nekoliko velikih zgrada i kupljeno više privatnih kuća, koje su potom udešene za naše potrebe; podignuto više velikih magacina i auto-garaža; kupljeno više zemljišta za podizanje zgrada; podignuti novi spratovi na zgradama, i t. d. Pa ipak, nedostaci u državnim zgradama još su toliko veliki, da se o rešavanju ovoga važnog pitanja mora neprekidno misliti i raditi.

U pogledu zgrada za smeštaj pošta, telegrafa i telefona, kao i drugih ustanova p. t. struke, stojimo sada ovako:

K E D. B R O J	S A D R Ž A J	Beogradska direkcija		Vardarska direkcija		Dravska direkcija	Drinska direkcija		Dunavska direkcija	Primorska direkcija		Savska direkcija	Svega
		Vardarska bano-vina	Moravska bano-vina	Dravska bano-vina	Drinska bano-vina		Zetska bano-vina	Primorska bano-vina		Vrbaska bano-vina			
1	P. t. t. ustanove smeštene u privatnim zgradama	15	59	36	97	43	47	52	44	22	85	500	
2	P. t. t. ustanove smeštene u državnim zgradama, koje ne pripadaju pošt. upravi	2	1	2	6	6	1	4	1	2	2	27	
3	P. t. t. ustanove smeštene u zgradama pošt. uprave	5	6	15	6	15	11	14	3	6	10	91	
	Svega	22	66	53	109	64	59	70	48	30	97	618	

U pogledu plaćanja kirija za najmljene privatne zgrade za budžetsku 1929-30, stanje je ovako:

p. t. direkcija u Ljubljani din.	676.000.
„ „ u Zagrebu „	3,219.476.
„ „ u Sarajevu „	2,000.000
„ „ u Novom Sadu „	2,585.400
„ „ u Skoplju „	1,600.000
Svega godišnje		din. 10,090.876.

Kad se ovome doda godišnja kirija, koja se plaća za zgrade u kojima je smešteno Ministarstvo, odnosno odeljenja Ministarstva, koja po budžetu iznosi din. 1,142.000, onda ukupna suma izdavanja na kirije, po budžetu rashoda za budžetsku 1929-30 god., za p. t. struku iznosi din. 11,232.876. A ukupna suma svih redovnih budžetskih rashoda za p. t. struku, za istu godinu, iznosi din. 360,809.951.

Što se tiče izdataka na seobe, oni su izloženi većim promenama, jer zavise od većeg ili manjeg broja seoba, od seoba u većim ili manjim mestima i, najzad, od mesnih prilika i drugih većih ili manjih nepodesnosti zgrade u kojoj se vrši useljavanje. Ali, pošto znamo približno koštanje jedne seobe u mestu srednjeg naselja sa 50—80 telefonskih pretplatnika i, ako se uzme, da se iz svih najmljenih privatnih zgrada izvrši godišnje 30 seoba, dakle samo 5%, onda se godišnji izdaci za seobe penju preko 1,500.000 din.

No, svi ovi izdaci samo su jedan deo štete koju trpe služba i državna kasa. Drugi je u tome, što se skoro nikada ne mogu privatne zgrade udesiti tako, da njihov raspored i ostale okolnosti ne utiču štetno na kvalitet p. t. t. službe i da zadovoljavaju najnužnije potrebe u zdravstvenom pogledu. A poznata je stvar, da od svih elemenata koji utiču na kvalitet p. t. t. službe, prostorije u kojima se ona obavlja, predstavljaju jedan između najvažnijih. Doda li se ovome i onaj izuzetni međunarodni značaj p. t. t. službe, onda izlazi: da između svih javnih službi, izuzev škole, pošta-telegraf-telefon imaju prvenstvo u ovome pogledu.

Pri ovakvim okolnostima, uprava pošta i telegrafa, u januaru ove godine, našla je da je vreme, da pitanje o podizanju državnih zgrada za smeštaj svojih ustanova, u prvom redu pošta, telegrafa i telefona, treba ponova pokrenuti, učiniti da se stavi na dnevni red, ne bi li se ovoga puta rešilo u potpunosti i planski. Pošto je u celom ovom poslu, u našim prilikama, bitno: finansiranje, stvar je vođena tako, da se izvođenje posla naslanja na Poštansku štedionicu. A to je, mislimo, moguće izvesti, pošto će se izvođenje ovoga posla vršiti postupno, prema prešnosti, pa bilo da se za ovaj cilj rezerviše deo prihoda Poštanske štedionice, bilo da ona pomaže izvođenje posla zajmovima. Na svaki način najcelishodnije je da Štedionica najpre pomogne podizanje zgrada za smeštaj pošta, telegrafa i telefona, pored ostalog, i zbog toga što sve pošte obavljaju i štedioničku službu, te su one, na taj način, i filijale Štedionice. Prema ovome, Štedionica ima i posebnih interesa da se poslovanje u poštama obavlja pri najpovoljnijim uslovima. Žbog ovoga, i pošto su svi faktori, koji moraju sudelovati u odobrenju i izvođenju ovoga posla, shvatili njegovu važnost u potpunosti i voljni su da učine sve napore da se posao izvede što brže i bolje, stvar se razvija povoljno. Stoga se možemo nadati skorom izvođenju ovog velikog posla, čije će ostvarenje biti od nedoglednih koristiti po dalji razvoj našeg p. t. t. saobraćaja u vezi sa međunarodnim.

TIHOMIR KARADŽIĆ

PERSONALNO PITANJE

U svesci za jun bilo je reči o unapređenjima. Pored zvaničnika i služitelja unapređeni su, u prvoj partiji, 1720. Kriterium za unapređenje bio je ovakav: 1 grupu II kategorije dobili su činovnici II kategorije po rangu do poslednjeg ukaza 1926; a bez obzira na rang činovnici sa zaključno 9 stepenom osnovne plate; maturanti zaključno sa 7 stepenom, upravnici i starešine pošta, ukoliko nijesu bili obuhvaćeni u kojoj od prednje dve tačke, zaključno sa 8 stepenom osnovne plate. Svi ovi, pak, morali su imati neosporni broj godina državne službe građanskog reda koji se zahteva za sticanje prava na 1 grupu.

Mnogo njih još čekaju da budu unapređeni kao njima «ravni». Neki se štaviše žale da su izostali iza od njih «mladih» i t. d. Pojedinci se u takvim slučajevima obraćaju nadležnim putem. Stvarno je da nijesu priznate za unapređenje godine vojničke, dnevničarske i kontraktualne.

Rešenjem o razvrstavanju priznato je bilo činovnicima i ostalim službenicima sve vreme službe po čl. 241 zakona o činovnicima, shodno propisima čl. 230 i 231 poslednji stav istog zakona, t. j. redovna državna služba, neukazna sa ograničenjem iz čl. 235 istog zakona, vojnička i uopšte sva služba iz čl. 137 istog zakona, koja se računa za penziju, a ova služba uzimala se je kao osnov za dalje napredovanje službenika po grupama uz propise iz čl. 57 i 58 istog zakona. Ali Glavna kontrola osporila je sva napredovanja sa priznatom vojničkom, kontraktualnom ili dnevničarskom službom sa razloga, da se ta služba računa samo za stepenovanje osnovne plate i penziju, a nikako i za napredovanje u minimalne rokove iz čl. 57 i 58 zakona o činovnicima.

Po tome je rešavala opšta sednica Državnog saveta, 3 oktobra 1928 pod br. 34304. Odluka nije saopštavana u P. t. vesniku, te je donosimo u celini:

I. Vreme provedeno u ratovima, u smislu čl. 282 finansiskog zakona za 1922-23 godinu ne računa se za napredovanje po grupama.

II. Zvaničnici i služitelji, koji su prevedeni na zakon o činovnicima, a služba im presatala pre nego što je stupio na snagu zakon o budžetskim dvanaestinama za decembar—mart 1925-26, ako su tada imali više od 10, a manje od 15 god. službe, prema čl. 281 finansiskog zakona za 1922-23, koji se u ovom slučaju ima primeniti, nemaju pravo na penziju.

III. Dnevničarska služba pri docnijem primanju dnevničara za državnog službenika shodno čl. 130 zakona o činovnicima građanskog reda ne računa se ni za grupu ni za stepen.

IV. Državnim službenicima sa teritorije biv. Austro-Ugarske Monarhije, koji su iz državne službe stupili u kadar radi odsluženja vojnog roka posle 6 septembra 1919 kao dana kad je vojni zakon proširen na celu našu državu, ne računa se vreme provedeno u kadru ni za grupu ni za stepen.

— Odluke, pak, opšte sednice Državnog saveta (P. t. vesnik za 1928, str. 280) regulišu pitanje o vremenu ranije provedenom u austro-ugarskoj vojsci kao i o pređašnjoj samoupravnoj službi i u bivšim zemaljskim i građanskim autonomijama.

— Nastupa pitanje, da li je odluka Drž. saveta, od 3 oktobra

1928, u saglasnosti sa postojećim zakonskim propisima? Njom se ukidaju stečena prava službenika; na pr. činovnicima bivših kraljevina Srbije i Crne Gore priznata je vojnička služba propisom čl. 282 finansijskog zakona za 1922-23 god., i to u ukazne godine državne službe t. j. za napredovanje, a za penziju dvostruko. Zakon o činovnicima nije ukinuo to pravo nego ga još utvrdio propisom čl. 242. Prema tome je li Državni savet mogao i je li bio ovlašćen doneti odluku kojom se ukidaju stečena zakonska prava, a koja su dotle svima priznavana?

Sem toga, predmetno vreme službe priznato je službenicima za napredovanje i rešenjima o razvrstavanju, pošto se je za utvrđivanje položaja službenika na dan 1 septembra 1923 računala sva služba koja se računa za penziju po čl. 137 zakona o činovnicima, dakle i vojnička, kontraktualna i druga, a zakon nigde ne predviđa da se službenik kome je za razvrstavanje priznata sem redovne i kakva druga državna služba, zadržava na položaju dok ne navršši propisani rok redovne državne službe.

Ranglista činovnika p. t. struke sastavljena je na istom osnovu. Kad bi se rečena odluka Drž. saveta konačno primenila, ranglista bi postala bez svake vrednosti i oslonca, a to bi donelo osetan poremećaj u čitavoj službi i činovničkoj jerarhiji.

Međutim, Ministarstvo ne može običi rečenu odluku Državnog saveta od 3. X. 1930 dok ne bi otpala zakonodavnim putem ili vođenjem spora koji pokreću oštećeni na način kako zakon predviđa. Ne treba pritom zaboraviti da čl. 46 finansijskog zakona za 1930-31 predviđa: da drž. činovnici, koji budu, počev od 1 aprila 1930, spremali ili podneli na odobrenje nadležnom Ministru ili za to ovlašćenim organima odluke o unapređenjima i razvrstavanju drž. službenika, koje poništi Državni savet, i time prouzrokovali štetu za drž. kasu, odgovaraju solidarno za naknadu štete pred Glavnom kontrolom, ako za donošenje takvih odluka nedostaju osnovni i jasno predviđeni uslovi u postojećim zakonskim propisima za prijem lica u drž. službu, odnosno za unapređenje ili razvrstavanje drž. službenika.

— Kako saznajemo, pitanje novih unapređenja, u II partiji, zavisi od momenta kad će se dobiti budžetska mogućnost. Možda u toku ove godine. To se odnosi i na mlađe službenike, koji zaslužuju, koji nisu dobili kategoriju na koju bi imali pravo prema školskoj spremi. Ima veze i sa pitanjem sistemizacije (sv. za avgust). Zbog budžetskih razloga, poteklo je i G. Ministrovo rešenje da se ne primaju nove molbe za službu. Ima kandidata sa svršenom P. t. školom koji čekaju na mesto po svršenoj vojnoj obavezi. Inače, kako je sa kompetentne strane kazano, neka je osoblje uvereno, da se na nadležnom mestu čine naponi da se poboljša materialno stanje službenika p. t. t. struke.

P. T. UDRUŽENJE

Duh vremena te stručnih i opštih potreba i interesa zahteva da se udruže sve p. t. t. organizacije u Kraljevini. Sve one mogu pojedinačno funkcionisati a biti združene preko oblasnih organizacija te centralne uprave (uži i širi odbor) sa sedištem u prestonici.

Neka nam, najzad, posluže za primjer sve ostale struke u Jugoslaviji. Imamo tako udruženje profesora, inženjera, učitelja, železničara — Jugoslavije. Ta opća jugoslovenska profesionalna udruženja služe struci i državi. Ne smemo ni mi držati struku u inferiornom položaju.

Istina, u p. t. t. struci postoji takođe Savez službenika cele zemlje, ali nijesu svi na okupu. Ima i organizacija koje nijesu u vezi sa oblasnim ili glavnim centrom. Takav slučaj imamo i u Sloveniji. Preko dotičnih listova vidimo što je uzrok. On je, po našem mišljenju, prolaznog karaktera. Pokazuje, pak, da onamo nije apatija — ustajala voda, već budan interes za sve u struci. Iz tih istih listova, vidimo da su svi saglasni u onom što je glavno. To je most koji ih spaja i koji će ih, verujemo, konačno spojiti radi postizanja općih svrha koje su svima na srcu.

Navodimo primere te solidarnosti onih koji su po izgledu u nedosluhu.

P o š t n i g l a s n i k (11. VI): Uspeh in napredek je zajamčen le velikim strnjanim in discipliniranim organizacijam, ki si umejo vzgajati svoje članstvo za moralno in socialno visoko stoječe in pozitivne člane svojega stanu in človeške družbe sploh. Veliki pokreti su izšli samo iz velikih organizacij, — velikih po številu pripadnikov in svojih idej ter svoje morale... Mi želimo združitev slovenskih poštarjev, — pošteno, iskreno in načelno združitev, ki bi temeljila na moralnih vrednotah. In to popolno združitev.

P o š t a r (27. VI) želi „skupne tvorbe, pod koje okriljem bi se znašal cel poštarski rod naše banovine... Vsi poštarji spadamo v eno rodbino.“

P o š t a r (15. VIII): Sem za eno, enotno, edinstveno organizaciju, pod katero naj bi se zbral ves poštanski rod.

P o š t a n s k a s l o g a (17. VIII): Udruženja sa ciljevima iste vrste najbolje je da budu jedinstvena... Naći način za međusobnu povezanost. U interesu je naše struke, da sva udruženja (p. t.) naše Kraljevine budu u međusobnom kontaktu.

P o š t a (1. IX) posvećuje uvodni članak pitanju reorganizacije Saveza i organizacija. Zaključuje „da mi reorganizujemo same sebe i da stvorimo jednu jaku organizaciju i čvrst „Savez“, a sve što je egoistično, lično, zastarjelo, političko i trulo — da izbacimo.“

Nećemo reći ništa novo već ponoviti stav iz programne reči «Naše pošte» (sv. za januar—maj 1930): naš list nije ograničen ni na lica, ni na krajeve. On je glasilo struke i svima u njoj otvara stupce. Dosledni tome, posvećujemo ove retke. Sa radošću saznajemo da su slovenački p. t. t. službenici I kategorije — sa višom školskom spremom skoro pristupili Oblasnoj organizaciji u Ljubljani. Put je prokrčen. Dat je primer solidarnosti te shvaćanja općeg interesa, pred kojim padaju razlike ili prolazne nesuglasice.

Nadležni te zakonodavno telo regulišu prava kategorija i

školskih sprema. Pojedinci zastupaju i brane svoja individualna prava. Pravo jednoga ne potire pravo drugoga. Za sve ima mesta u zakonu, u struci — kao i pod nebom.

U odnosu među braćom i drugovima sporazumevanje, popuštanje, ne zove se kapitulacija već je dokaz većeg razumevanja općih interesa. Tako i priliči braći, drugovima — vezanim ljubavlju i harmonijom.

Parčanje snaga nikada nije dalo dobre rezultate. Još manje može dati oseblju i struci — pred obnovom.

P.

БЕЛЕШКЕ

ВЕСТИ ИЗ МИНИСТАРСТВА

— Одељење за поште и телеграфе поднело је било Министру грађевина образложени реферат (п. т. бр. 2122 од 17. I. 1930) о потреби подизања државних зграда за смештај пошта, телеграфа и телефона. Разлози, наведени у реферату, углавном су исцрпљени у напису г. саветника Т. Караџића, који напред доносимо.

Ондашњи заступник Министра грађевина, Министар без портфеља г. Никола Узуновић, усвојио је предлог Одељења, те га је, 24. I. 1930, упутио Поштанској штедионици, у циљу извођења финансијске стране. У исто време упућена је наредба ондашњим Обласним п. т. управама да пошаљу податке према стању и локалним приликама.

Приликом расправе буџета за 1930-31 год. Министар грађевина, г. Филип Трифуновић, издејствовао је начелни пристанак Краљ. Владе. Тако је, 13 марта, одлука саопштена преко агенције Авала, с напоменом, да је према дотада прикупљеним подацима, велики број општина у појединим градовима већ изјавио, да даје бесплатно земљиште за подизање ових зграда. Вредност новоподигнутих грађевина исплатила би се у току неколико година самим сумама које су досада издаване за закупе и селидбе. Јер од 618 п. т. т. надлештва 500 њих је смештено у приватним зградама.

Помоћник министра грађевина г. инж. Добросав Рагајац дао је наређење инспектору за п. т. струку г. Ивану Шарићу, да изради опште услове за градњу зграда за поште. Г. Шарић је посао зналачки извео. Елаборат садржи одредбе: Положај и изглед зграде; улаз; простор за публику; простор за манипулацију; магацини; манипулација; соба за писмоноше; соба за разносаче; соба за картовање и испоруку; благајна; управничка соба и канцеларија; архива; депо образаца и материјала; телеграф; телефон; соба за разделник; соба за батерије; механичка радионица; теренска секција; соба за чуваре линија; царински одељак; стан управника; гостинске собе; стан домара; подрум; таван; громоводи; господарска зграда; нужници; бунар; дворниште; товариште; прозори и врата; подови.

Поред тога г. инспектор је израдио програм за градњу зграда. У погледу потребних просторија за манипулацију, све поште, мањег и средњег промета, сврстане су у четири главне групе и за све поште једне групе може да послужи једна иста основа. У ове четири групе пошта — мањег и средњег промета — спадају поште са 1 чиновником, са 2, са 3 и 4 и са 4—10 чиновника. За остале пак, поште — већег промета мора да се ради посебно за сваку пошту грађевински програм.

Помоћник министра грађевина, г. Рагајац, упутио је податке Архитектонском одељењу министарства грађевина, 25 јула о. г., да се према овом грађевинском програму приступи изради пројекта и прорачуна. Лице, којему буде поверена израда пројекта, када буде израдило скицу основе, треба да стоји у везу са инспектором г. Шарићем да би заједнички претресли нацрт основе.

Намерава се приступити изградњи ових зграда чим типови буду израђени и састављен грађевински програм за остале зграде које ће се радити изван типа, па је предмет означен хитним.

Довршење овог посла претстављава важан догађај у п. т. т. струци. Биће и један замашан потез Министарства грађевина и новог доба.

— Од 1926 покренуто је питање набавке пошт. фахова (преградака) у Главној пошти у Београду. Те и идуће године држане су четири лицитације, које су поништене било са формалне стране било из недостатка кредитна за ову набавку.

26 децембра 1929, ондашње Одељење за поште и телеграфе предложило је да се набаве 1000 преградака, путем оферталне лицитације а према техничким условима које би израдила комисија. Заступник Министра грађевина, г. Н. Узуновић усвојио је предлог (п. т. бр. 119.670 од 28. XII 1930). Техничке услове израдила је комисија у којој су били г. г.: Коста Златановић, начелник на расп., Момир Коруповић, шеф-инспектор Архитектонског одељења, Атанасије Гајић, секретар Саобраћајног отсека, и управник Главне поште. 25 марта извршена је лицитација у Рачунско-економном одељењу мин. грађевина. Решењем од 27 п. м. примљена је понуда фабрике Гојевац у Београду. Фахови су затим израђени и комисијски примљени.

Министарство је, приликом увођења нових фахова у Главној пошти, прописало низ мера којима ће се побољшати служба раздавања у престоници. У вези тога део службе биће пренесен у нову зграду поште Београд 2. Фахови ће, пак, бити смештени у Главној пошти, у којој ће се увести и службе које досад нијесу постојале: пријем пакета на отпрему и јавна телефонска говорница. Помоћник министра грађевина г. Д. Ратајац одобрио је, 2 септембра 1930, такав план Поштанског одељења, који побољшава службу као и фаворизира искоришћавање новоподигнуте зграде на железничкој станици.

— Одобрен је кредит од 3,126.039 д. за израду нове зграде ауто-гараже при Дирекцији пошта и телеграфа у Београду.

— Комисија за израду пројекта Закона о чиновницима и осталим службеницима грађанског реда, о којој је било речи у свесци за август, наставља свој рад, у згради Главне контроле. Кад Комисија изради пројекат подноси га Краљевлади, а потом се предаје Врховном законодавном савету. Неки мисле да ће ступање на снагу новог закона стајати у везу са новим буџетом.

СТРАНЕ ПОШТЕ

У Чехословачкој

Организаторска способност Чехословака огледа се и у п. т. т. служби. Њихово министарство пошта и телеграфа показало је великог успеха у организовању те установе. Велике и културне земље узимају за пример поједине мере чехословачке администрације. Поред осталог, у Прагу излази часопис *Československá Pošta — Telegraph* — *Telefon* који се може убројити међу најбоље часописе у Савезу. Није изостало ни уређење Пошт. музеја. Отворен је 1928 у једном старом историјском здању у којему је, 1383, био смештен чешки универзитет у Прагу. Музеј већ поседује важних предмета за историју пошта, телеграфа и телефона, од којих неки из XVI и XVII столећа. Има и предмета из страних земаља, тако руске саонице на којима се цар Наполеон вратио из Русије, 1812 године.

П. т. т. у Бугарској

Приходи поштанске службе у 1929 години изнели су 5.163.680 фр. од којих: од продаје марака и осталих образаца за франкирање 2.768.178 фр., прихода у гоговом 1.930.592 фр., такса од страних земаља 464.910 фр. Расходи нијесу још саопштени.

Телеф. разговора у унутрашњој служби било је: између претплатника 49.211.159, између непретплатника и јавних говорница 41.060; међуградских разговора: службених 327.944, приватних 3.118.886 од којих хитних

101.769, а обичних 2.689.173. У међународној служби, отправљено је разговора 11.116 (хитних 381, обичних 10.735) а примљено 10.883 (хитних 184, обичних 10.699).

У истој години, у унутрашњој служби изменено је телеграма 2.890.128 (приватних обичних 2.442.119, приватних хитних 14.357, службених 162.967). У међународној служби, отправљено је 150.804 телеграма (приватних обичних 140.065, приватних хитних 1.136, службених 9.603); а примљено 162.526 телеграма (приватних обичних 154.139, приватних хитних 600, службених 7.787).

— Нова Међународна телегр. конференција одржаће се у Мадриду 1932 године.

Ш.

Телефонија и радиопонија у Швајцарској

У току 1929 остварено је 212.4 милиона говора, — више од претходне године за 22 милиона. Број телеф. претплатника у размаку од 10 последњих година удвојио се и броји 200.033, а од почетка успоставе телефона требало је да протекне 38 година да стигне број од 100.000 претплатника.

У погледу радиопоније осећа се потреба за њено реорганизацију. Да би овај тежак и замршен проблем успешније решила, швајцарска управа је поставила две комисије. Једна проучава техничка питања и организацију предајних станица, а друга, питања администрације и састављања програма. Техничка комисија је донела закључак да телеграфска администрација треба да преузме на себе дужност око изградње и експлоатације предајних станица. Располажући са две таласне скале, Швајцарска је одлучила да подигне две моћне станице, једну у романском, другу у немачком крају земље. Једна мања станица са таласном дужином од 760 м., којом сада ради Женева, биће постављена у Тесину. Између осталог предвиђене су и друге мање станице, према указаној потреби; изгласан је за то и кредит од фр. 1.700.000

Тајна организација радиотелеграфије. Радиотелеграфска служба у Паризу открила је тајну радиотелеграфску службу у Паризу. Полицијски инспектор, радиотелеграфиста Кисе, контролишући тајне емисије кратких таласа, ухватио је знаке двеју тајних емисионих станица, од којих је једна, монтирана негде на Северу, звала ону другу, у Паризу, да прими један приватан телеграм па да га преда неком Американцу на булевару Сен-Мишел.

По наредби директора јавне сигурности, један комесар, специјалиста у питањима радиотелеграфије, био је одређен да испита овај догађај. Он је испитујући ово дошао до уверења, да нису само ове две станице те које искоришћују пријем и предају вести на штету државне касе већ их има и у Америци, Средњој Африци и Сирији, које туда упућују разне вести аматерима из нових земаља да би их радиом даље предали родитељима или пријатељима који живе у Француској.

Благодаречи раду контролне станице радиотелеграфска полиција могла је открити код Меца једну тајну радиоелектричну емисиону станицу која је са оном на северу, која је пронађена у Алиену и оном у Паризу служила као посредник за размену вести између пошиљалаца и прималаца. Полицијски инспектор утврдио је код сопственика тих станица, да нису само технички у питању, већ у већини случајева употреба ових тајних станица долазила је из мотива који су за осуду и који потпадају под одредбу кривичног закона.

М. В.

МЕЂУНАРОДНИ ЧИНОВНИЧКИ САВЕЗ

Међународни чиновнички савез створен је 1923, у Бечу, иницијативом аустријског државног чиновништва. На конгресу у Паризу, 1925, организација је усавршена. Тада је донесена резолуција која прихвата синдикално гледиште — потребу апсолутне и најактивније солидарности свих оних који

раде за плату или по погодби. Конгрес је изјавио да није могуће постићи моралне, материјалне и социјалне циљеве, којима теже службеници свих земаља, сем у заједничком раду. Међународном чиновничком савезу постављен је циљ: да ствара што тешње везе између појединих организација држ. чиновника; да проучава проблеме јавних службеника свих држава које су приступиле Савезу; да примењује заједничке методе при раду и постизавању материјалних, моралних, и социјалних циљева држ. чиновништва у појединим државама. Све у духу међународне равноправности и другарске солидарности, Седиште Савеза је у Хагу. Главни савез чиновника и осталих службеника Југославије примљен је за члана Међународног савеза 1927 године. На овогодишњем конгресу у Женеви, био је претстављен својим делегатима, као што смо јавили у свесци за август.

КЊИГЕ И ЛИСТОВИ

— *Никола Тесла и његов пионирски рад у електротехници.* Тако се зове књига коју је написао г. *Славко Бокшан*, инжењер. Никола Тесла је једно наше велико име, један див наше расе, нашега језика, нашега народа. Он је један универзалан геније светски који је проникао тајне природе, и ако је за Франклина с правом речено: да је отео небу муњу, за Теслу се исто тако може оправдано рећи, да је својим експериментима а не метафизичким дукцијама сагледао у најдубљу тајну природе, у „ствар по себи“ и изнео је из дубоких лавираната мистерије пред наше очи и тиме обогатио више но ико пре њега, наш разум, проширио нашу свест и ударио камен темељац научној згради и концепцији света.

Нико и не помишља на то, како је овај мирни човек, истрајни неуморни радник и велики револуционар у исто време! Он је револуционисао науку и поставио јој нове основе много пре од Ајнштајна. Овај чудни чудњак, својим високофреквентним струјама чини као од шале, да из његовог тела севају варнице и лиже пламен електричне енергије од неколико хиљада коњских снага и електричног напона од неколико милиона волти! Он у својој лабораторијској станици производи муње и громове чија снага превазилази снагу небеских муња и много даље се чује него гром. Одавде он управља кретањем лађе која нема посаде и води је куд хоће по бучноме мору. Он је доказао да је електрицитет материја, да не постоји празан простор, ни етар, да је цео космос испуњен овом материјом, да бескрајном васионом кovitлају исто тако као и остала небесна тела, небројени електрони око својих протона, да су они преносиоци енергије и да је у свемиру вечито треперење узрок постојања и нестајања, рађања и смрти, не само органског и неорганског света на овој нашој планети, већ и у космосу. Он је отац радиотехнике. У својим сновима и визијама, занет радом, замамљен и зачаран све новим от кровењима, издигнувши се високо изнад грешне земље и људи, испред временског схватања њихова, питом и скроман, он није ни опазио, како полако за њим гегуцају и нахрамљују други, и крадудкају по нешто од његове славе, да би у великом свету и народима и са тим одломцима постали чувени и славни.

Сујета је слабост људи, а врлина је одлика генија. Сократ је још објавио да је скромност највећа врлина. Ова највећа врлина краси овог највећег човека наше крви и језика. Г. Бокшан, приказујући нам у својој књизи живот и рад овог великана, истакао је такође и ову карактерну црту његову. Г. Бокшан, плодан писац по својој струци, годинама је проучавао Теслин живот и рад. Леним, лаким, популарним стилем и језиком, води нас г. Бокшан, у својој књизи кроз живот Теслин, у његов научнички рад, у његов значај као научника и проналазача, свуда истичући његову стваралачку и инвентивну моћ која чини част нашем народу из кога је поникао овај велики човек.

Ми топло препоручујемо нашим читаоцима књигу г. Бокшана, јер ће у њој наћи, не само интересантне одлике личности Теслине, већ и стручњачки приказ његових проналазака, написан једним врло лепим и лако

разумљивим језиком за оне који нису стручњаци на пољу електротехнике, као и за омладину.

Књига се може добити код писца (Београд, Хилендарска 15). Цена 35. д. *М. Вујадиновић*

— *Радио*, илустровани недељни часопис. Овај добро уређени и опремљени лист излази у Београду од пре две године. Издаје га Радио а. д., а уређује д-р Винко Витезица. Доноси написе и вести из области радија, саопштава програм београдског Радија као и страних станица. Претплата је полугодишње 70 д., годишње 140 д. Један примерак стаје 3 д. Адреса Радио а. д., Београд, пошт. фах 407.

— *Монополски гласник* излази, од пре 11 година, четири пута месечно, у Београду. Уредници Љубомир Х. Тихи и Глигорије Н. Пејановић, виши чиновници Управе монопола. Лист излази на 4 стр. Поред стручних чланака и вести, срећемо с времена на време и одабране литерарне прилоге.

— Саобраћајни отсек пошт. одељења мин. грађевина израдио је нову *Поштанску карту Југославије*. Карта ће се продавати, код П. т. магацина, по цени од 60 д.

— Отсек за статистику рачунско-економног одељења мин. грађевина израдио је Статистику п. т. и т. за 1929. [Заказана је лицитација за њено штампање.

— *Годишњи извештај Међународног бироа светског п. савеза за 1929* показује активност Бироа као и његове разноврсне релације. На крају 1929 год., у Савезу је било земаља са укупном површином од 130.250.184 кв. км., са 1.921.391.690 становника. Биро је расправљао у току године 9082 предмета. Свој лист *L'Union postale* издавао је у 3000 примерака.

— Ретка је појава да домаћа штампа доноси написе о п. т. т. установи. Последњих дана *Политика* је донела чланак инж. С. Симића о новостима из п. т. т. техничке службе. *Правда* је публиковала вести о побољшању службе раздавања и увођења пошт. фахова у Београду; статистички преглед промета на Гл. пошти у Београду „Колико је Београд добио писама и упутница само у једном месецу, у јулу 1930?.

У броју од 11. IX, *Правда* је донела напис Бране Димитријевића, *Југославија и међународни ваздушни саобраћај*. Бележећи три међународне сталне ваздушне линије (Париз—Ангора, Берлин—Ангора, Лондон—Индија) које сад иду преко наше државе, писац напомиње да је у пројекту да се успостави као четврта стална линија Амстердам—Батавија, која има да веже Холандију са њеним колонијама на истоку.

Завршава са закључком, да ваздухопловни стручњаци предвиђају огромну будућност која претстоји авијацији. Са конструисањем првог ваздушног брода, капацитета једног обичног поморског трговачког брода, има у исто време да се створи револуција не само у погледу саобраћаја, него и у животним приликама свих народа на свету, којима ће брзе и узамне везе омогућити ближу сарадњу, потпуну победу простора, и подизање оштрег културног и економског благостања.

Југословенско небо на путу је да буде спона међу народима.

Политика је, у рубрици „Међу нама“, забележила неколико исправака Телеф. именика за 1930 као и објашњења комисије која га је уредила и издала. Буџетом за 1930-31 (X раздео, партија 7, позиција 1) предвиђено је да се Телеф. именик издаје у државној режији.

Ш.

О Д З И В И

— Поред домаћих, неколико страних листова и часописа белже издавање п. т. часописа из југословенске престонице. Листови Међународног поштанског бироа као и телеграфског бележе тако „Нашу пошту“ у Библиографском прегледу стручних периодичних публикација које излазе у земаљама Светског п. и т. савеза.

—Г. инж. Добросав *Ратајац*, помоћник министра грађевина, положио је годишњу претплату. Тако су се одазвали и г. г. директори. Захваљујући им на пажњи, морамо зажалити да већи број управника— људи од п. т. каријере, није још показало интересовања насрам стручног часописа који излази у престоници.

—Г. Сердар Нико Шкрњов *Кусовац*, бригадир у пензији, Ријека Црнојевића, послао је годишњу претплату. Захваљујемо старом ратнику на пажњи насрам нашег часописа. Ратним искуством оценио је значај п. т. т. установе. Нека и млађи то никад не забораве.

— Особље *Дирекције пошта и телеграфа*, у *Сплиту*, претплатило се на 28 примерака „Наше поште“. Наша захвалност уваженом г. директору Бузолићу као и особљу.

—Г. *Саво Беговић*, п. т. чин., *Пријеполје*: Желим да „Наша пошта“ користи свим п. т. т. службеницима једнако, на опште добро струке и особља. Као такву бићу готов увек да искрено помажем.

—G. Zorko L i h t e n e k e r, управник поште Кула, купило је 10 претплатника. У писму вели: „Srdačno blagodarim da ste se odlučili izdavati prepotreban stručni list, koji je osoblju i našoj ustanovi neophodno potreban. Želim dobar i stalan napredak.“

—Г. *Љубомир Б. Поповић*, старешина поште Ражањ:

Са радошћу вас обавештавам да сам примио ваш часопис *Наша пошта*, једини пламичак који тиња у борби за добро п. т. т. струке и њеног особља, са жељом да се разбукти у велику ватру и обасја свако питање п. т. струке, којих има много и много, а од којих ниједно такорећи није са довољно пажње покретано и проучавано.

„Наша пошта“ треба да буде *наше огледало* — наших способности за унапређење п. т. струке и положаја њеног особља. То огледало треба да има сваки п. т. службеник преда се!

Ја се радо претплаћујем на часопис коме желим успеха ка циљу који је себи поставио.

Постараћу се да и ја што допринесем за напредак вашег часописа и његовог програма и сарадњом уколико ми то интелектуалне способности допуштају.

ОДГОВОРИ

Г. К., *Битољ*. О новој Светској пошт. конвенцији и угодбама закљученим у Лондону 1929 г. било је речи у свесци за септембар (стр. 90). „Наша пошта“ је писала о закључцима Конгреса у Лондону (св. за август — септембар 1929). Министарство, пак, већ је превело и отштампало конвенцију и угодбе, у посебној књизи која садржи 407 стр. Сами ћете увидети, да их часопис неможе отштампати стога као и због разлога наведених у „Одговору“ на стр. 95 св. за септембар. Иначе, књига се може набавити, према биљешци „Наше поште“ на стр. 63 свеске за јул. Цена 21 д.

Г. А., *Сплит*. Питање упутница изнад 500 д. доиста заслужује пажњу. Потсетили смо надлежне. Напис о уговорним поштама примљен је.

Г. П. Загреб. Доследан програму, часопис је гласило целокупне струке. Прима ваљану сарадњу као и примедбе и мишљења; даје одговоре. (В. 2 стр. корица свеске за јул 1930.)

„НАША ПОШТА“ У ДРУГОЈ ЕТАПИ

Свеском за октобар отпочиње друго полугође нове серије *Наше поште*. Прошли смо тежи део пута — почетак. Наши први — сарадници, поверљиви и скуљачи су заједно с нама обезбедили да п. т. струка отсада има свој часопис. Насупрот песимистима, па и добронамерним, који су мислили да је часопис тешко, управ немогуће одржати те да ће наш покушај пропасти. Сад можемо рећи да је часопис прешао преко заседа и да ће опстати, чак и без новог одзива на који, пак, поуздано рачунамо.

Неки су се плашили да пошљу претплату, „да се не замере надлежним“. Хојима? Чули су, да је Министарство против часописа. Бесмислица!

Откуда то може бити кад часопис служи бољитку струке? А препород је баш девиза Краљ. Владе.

Поверенике и скупљаче, који су имали већег успеха, цитирали смо у рубрици „Одзиви“ појединих свезака. Ти одзиви су искре које разгоне помрчину тамо где влада равнодушност. Исто тако захвални смо првим сарадницима. Часопис је наше и њихово духовно чедо. Уверени смо да ће се круг претплатника и сарадника стално ширити, те успех бити утолико већи. Желимо да сви буду прожети тим, да је обновљени часопис искра, која се неће угасити; пламен ће још јаче избити. Ништа неће омести тај процес. Само и једино треба одзив оних којима је посвећен. Њихов одзив треба часопису као што он треба — струци и особљу. У том знаку лежи успех.

Уредништво

† БОКО БЕГОВИЋ

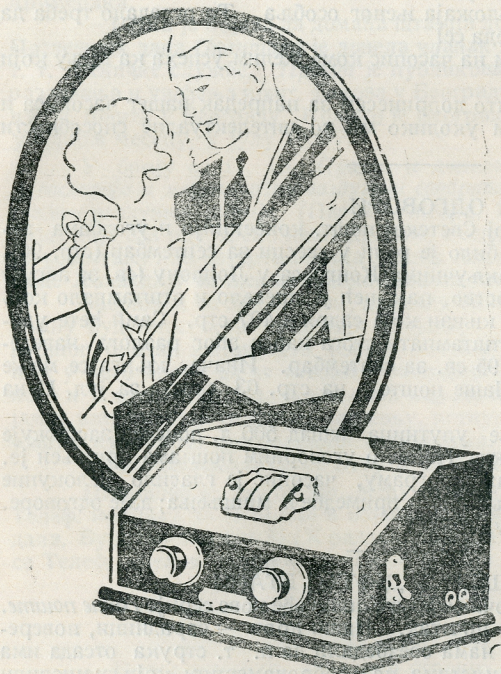
пешадијски поручник, преминуо је 7 августа ове године у цвету своје младости, у 28 години свога живота, у Загребачком санаторијуму.

Нека је вечита хвала браћи Загребчанима и официјерима и војницима који нашега драгога Бокка испратише до вечне куће. Нарочиту благодарност дугујемо г.г. лекарима, у Загребу, у Топошци и Морнарничкој болници у Ерцеговине, који су сву своју пажњу и бригу ревносно посвећивали болеснику и налазили се уз њега до његовог последњег даха.

Пријепље, септембра 1930.

Вечито ожалошћени:

мајка *Анђа*; супруга *Зорка*; браћа: *Сава*
и *Димитрије*, са осталом родбином.

РАДИО!

TELEFUNKEN 4a

Специјални радио апарат са 4 сијалице за мања места, села, школе и задруге, и свуда где НЕМА сталне електричне струје

ЧУЈЕ ЦЕЛУ ЕВРОПУ!

Са звучником АРКО-ФОН даје НАЈЧИСТИЈУ И НАЈПРИРОДНИЈУ МУЗИКУ

TELEFUNKEN

Најстарије
искуство

Најмодернија
конкуренција

ДОБИЈА СЕ У СВИМ ВЕЋИМ ВАРОШИМА
ЈУГОСЛ. СИМЕНС (РАДИО-ОДЕЉ) БЕОГРАД, КРАЉА АЛЕКСАНДРА 8

ИЗДАВАЧИ (ВЛАСНИЦИ)

Д-Р ПЕРО ШОЋ И МИЛУТИН ВУЈАДИНОВИЋ

УКРАС ЗА СВАКИ ДОМ ЈЕ

PHILIPS-ова комбинација пријем-
ник бр. 2514 и звучник бр. 2007

ЈАСНА

РЕПРОДУКЦИЈА

лако, оштро акордирање-једноставно руко-
вање-директан прикључак-префињена форма

УВЕРИТЕ СЕ О ТАЧ-
НОСТИ ГОРЊИХ НА-
ВОДА КОД НАЈБЛИ-
ЖЕГ РАДИО ТРГОВЦА

PHILIPS

СТОВАРИШТЕ МИТИЋ

Извештава да кредитира Г. г. пошт. - телегр. и телефонске чиновнике по американском систему на петомесечну отплату, по ценама апсолутно истим као и за готово.

Нарочито препоручује одељење најновијих мушких енглеских штофова, кошуља од пуплина и свиле у најбољем кроју и фасону; кравата, хозентрегера, чарапа, подвезица, џепних марамница, гаћа кратких-летњих.

Све у најдивнијем избору а цене најјевтиније.

БЕОГРАД
Кнез Михаилова 43
Тел. 22-71.